

# TEATER WANEMUINE



5

M  
A  
R  
T  
S  
/  
A  
P  
R  
I  
L  
L  
1  
9  
3  
6



H. P. S. S.

## *Lõpp. daamid ja härrad!*

Kevad-hooajaks soovitame suures valikus:

pesu (daamidele, härradele ja lastele), sukki, sokke, kindaid, kraesid, kaelasidemeid, salle, barette, kaabusid jne.

Eeskujulisem pesu-, kinda- ja sukaosakond Eestis. Vahetpidamata uudiste juurdevool. Õiglased odavad hinnad!

# *JOH. ROOSIPUU*

*kaubamaja Tartus, Suurturg 14. Tel. 85.*

## **AKADEEMILINE KOOPERATIIV**

TARTU, ÜLIKOOLI 15, TELEFON 63.

Raamatu- ja kirjutustarvete kauplus. Kirjutus- ja arvutusmasinad. Kirjastus ja pealaod.

Ajalehtede tellimiste vastuvõtmine. Ainuke aja-  
lehtede väljalõigete büroo Eestis.

# KIRI PUBLIKUST

MAKIRJANDUSTUKORA  
Sf. 14398

Midagi on mäda meie teatrielus — see diagnoos on küll pisut kulunud, kuid siiski maksev, sest seni kui pole leitud kurjapisilast, on igasugused arstimid kasutud. — Näitekirjanik pakub jõukohast, teater pingutab võimeid, et seda serverida suupäraselt, kunstipäraselt ja ajakohaselt, kuid ennäe! publik, see tänamatu parasiit, kehitab õlgu ja haigutab. Kus seisab viga? Publik süüdistab teatrit, teater taas publikut. Üks heidab ette huvi puudust, põhjendamatu vaenlikkust, teine jällegi taipamatust arvestuses publiku maitse ja kunstinouetega. Nii jätkub see leppimatult, tüütuseni. Ning siit edasi ei saada. Kuid selles omavahelises näaklushoos unustatakse viimane möödapääsematu kolmikliitlane — näitekirjanik. Ja kes teab, vast ongi koer maetud siia.

Kas ei ole süüdistused repertuaari suhtes siiski suurel määral ka etteheited lavakirjanikule? Ning kas poleks loomulik, enne kui tahtakse anda pankrotitunnistust teatrile, võtta pisut revideerimisele näitekirjandus.

On ju kõigiti tervitatav nähe, et kodumaine näitekirjandus meie teatrite repertuaaris on tõstetud esirinda. Kuid ei piisa veel sellest, et tükk on „made in Eesti“ — see peab enne kõike rahuldama ka meie kunsti- ja ajanõudeid. Ent meie viimaste aastate lavakirjandus nagu tõrgub pidamast sammu kaasajaga. Siin ühelt poolt ja päämiselt tammutakse ajakajalise komöödia traditsioonides ning teisalt on katsetatud haaretega minevikku. See on peaaegu kõik. Kuid kahjuks see üldine mineviku elustamise suurmood praeguses eesti kirjanduses ei ole andnud näitekirjanduse alal just soovitud resultaate. Ning ka Mikumärdi oma vaimukuste sära, tüüpiderikkuse ja kopsetega valusimikele konnasilmadele ei suuda meid enam kuumaks kütta, kõnelemata teistest selle žanri näidendeist. See komöödiatüüp näib olevat minetanud oma löögivõimsuse. Ning selles pole süüdi ei teater ega publik. Aeg muutub ja see kohustab.

On tõsi, et iga ajajärgu vaim kajastub kaasaegses kunstis, olgu see siis kreeka tragöödiate heroilisus või rokokoo kunsti mänglev

graatsia, kuid et ka majanduslikud mured võivad mõjutada meie kunstilisi apetiite, see tundub mõnevõrra uudsena. Kuid tõtt on vast selleski. Kahtlemata on teater üks neid kunstiharuseid, kus kõige kergemini resoneeruvad majanduslikud tõusud ja mõonad. Ning esmajoones ei ilmne see tooliridade väljamüüdavuses (muidugi ka selles), vaid just repertuaari valikus. Mida tugevam on majanduslik surutus, seda enam luksust, pillavust, elukergust otsitakse lavalt. Istuda viriseva kõhuga saalis ja nautida mõne draama masendust, mis viimase elurõõmu pügala kisub alla nulli — tänan! Siia sobib küll enam komöödia ja nali. Kunstis tahetakse tihti unustada see, mille elu võlgu jätab. Eks sellest tule töölispoisi ja teenijanäitsikugi tagasihoidmatud sümpaatiad frakis dendide ja kalliskivest säravate daamide vastu. Ning vast sellest ka see komöödiade võidukäik pea kõikidel Euroopa lavadel kõige tugevama majandusliku depressiooni aegu.

Siia ajastusse kuulusid meiegi „Mikumärdi“ ja selle epigoonide triumfid. Ei taha öelda, et tükk tarvitseb olla vaid komöödia või jant, et läbi lüüa „kitsastel“ aegadel. Kaugeltki mitte. Kuid neil aegadel on komöödia idanemispind soodsam.

Kas ei vihja sinna poole seegi olukord, et mitmed suuremad Euroopa teatrid (esijoones pea kõik Varssavi teatrid), kus mitmed aastad komöödial oli hiiglamenu, majanduslike tuulte pööramisel normaalseisse rööpaisse on pea üleöö muutnud repertuaari draama kasuks.

Kuid lõpuks olgu selle majanduseluga kuis tahes — kindel on see, et teatripublikut ei saa enam toita üksnes naljaga, olgu see siis nii hea kui tahes. Tahetakse näha ka elu teisi palgeid nende vahelduvas ja üha muutuvas värvingus. Ning siit ei päästa meid klassikaliste draamide surmapõlgavad kired ega ebainimlikult üleskeeratud traagika, kuigi ka sellel on oma koht. Tahame näha midagi oma hingeligidast, maakamaralähedast ja humaanset. Mäletatagu vaid „Kaugete randade“ ja „Fanny“ võite, mis kõitsid meid oma lihtsa suuruse ja elu argipäeva haaravate valudega. Ning miks ei võiks meie linn või küla, alev või sadam pakkuda meie näitekirjanikule samasuguseid endavaldamise võimalusi kui Pagnolile kauge Prantsuse rannik.

H. S.



**E. W. JÜRGENS**

ÜLIKOOI 2

TEL. 7-88

- PORTSELAN-, KLAAS-, FAJANSS- ja TERAS-KAUP suurimas valikus.
- A/S LUTHERI MÖÖBLEID VABRIKU HINNAGA.
- SÖÖGINÕUDE VÄLJAÜÜRIMINE soodsate tingimustega ka väljapoole Tartut.





# LAVATANTS „VANEMUISES“ IDA URBEL

Lavatants (teatritants) on enam-vähem rakenduskunst ja ta suurim ülesanne seisab tüki (ooperi või opereti) illustreerimises, tema elustamises. Teatritants on alluvas osas; alluma peab ta kõigepäält autorile, tema ideele, temalt dikteeritud stiilile, siis muusikale, mis omaltpoolt annab tantsule iseloomu. Pääle selle tuleb veel arvestada lavastaja soovidega, lava ja dekoratsioonidega.

Sageli nõuab operett mitmeid tantsustiile, alates klassikalisest balletist, karaktertantse, steppi — kuni akrobaatikani, ja teatri tantsurühm peab suuteline olema kõiki ülesandeid rahuldavalt täitma.

Meie väikesed teatriolud ei luba pida mitmeid eristiiliga tantsijaid ja 8—10-liikmeline rühm peab kõikide stiilidega koanema.

„Vanemuises“ on alles noor, mineval sügisel ellukutsutud tantsurühm. Teatri juurde koondati kuni 10 andekat noort tantsijat, kelledest küll osa juba varem teatris töötanud. Tantsijad on saanud Tartu tuntuimates tantsukoolides ettevalmistuse. Rühma aga kuulub mitme erilaadse kooliga tantsijaid, nii on näiteks muist uue tantsu ja muist balleti eelharidusega. Tantsujuhi esimene ülesanne seiab selles, et tantsijaid liikumises ja väljenduses ühtlustada ja edasi arendada, et rühm kõigis tantsustiilides koduneks.

Klassikalise balleti alusel on peaaegu võimatu lühikese aja jooksul publikule midagi vastuvõetavat pakkuda (sest osa tantsijaid on balletis algajad), sellepärast on pandud suuremat rõhku uuele tantsule (Labani kool).

Hulk aega seisti lavatantsu alal kahtlevalt probleemi ees, millist tantsustiili teatris kasutada. Rivaalidena seisid vastamisi uus tants (väljendustants) ja vana klassikaline ballett.

*Tantsu-  
siseen ope-  
retist „Na-  
poti pärl“  
V. Otsus-Arb  
ja U. Väl-  
jaots.*



Ballett on oma põhiloomult hiilgav esinduskunst, mis publikut oma uhke lavastuse, kostüümide ja tantsijate virtuooslikkude võimetega paelub. Kuid sageli näitab ballett ainult tunde- ja ilmevaest tehnikat.

Viimasel ajal on ballett uuelt tantsult palju värskust ammutanud ja ka uus tants palju rohkem kui varem balleti kindlaid seadusi ja vorme tunnustama õppinud. Lavatantsu arenemine seisab kindlasti balleti ja uue tantsu sünteesis.

Teatritantsijailt nõutakse seepärast mõlema eristiili oskust, hääd tehnikat ja mitmekülgust.

See on siht, mida ka „Vanemuise“ tantsurühm püüab saavutada.

Pääle selle tahab rühm kord iseseisval tantsuetendusel muidu köitvate ja tantsu kitsendavate alistumisteta oma võimeid proovida.

Teatritantsijaid varitseb mehhaniseerumise, automaatseks ja šabloonseks muutumise hädahoht, millest otsekui taudist tuleb hoiduda, sest see halvab ettekande värskust ja tantsu nauditavust. Töö edukaks arenemiseks peab rühmas valitsema alati hää tuju, hää töötahe ja omavaheline sõbralik läbisaamine.

„Vanemuise“ tantsurühma tuleks edaspidi kindlasti veel täiendada, esmajoones meestantsijatega. Pääle nimetatud rühma on teatril veel





teine rühm, mille töö ülesanne seisab selles, et algajaist kasvatada noori tantsijaid ja ka anda lavalises liikumises vilumust.

„Vanemuise“ tantsurühm on siamaale esinenud ooperites: „Vikerlased“ ja „Cavalleria rusticana“, operettides: „Veenus siidis“ ja „Kõrvelaul“, kahes lastetükis: „Maa-alused“ ja „Ants ja nukk“.

Ettevalmistusel on operett „Napoli pärl“, milles tantsurühmal palju tööd. Esinetakse ka lastetükis „Džungli nõid“ — mille tantse lavastab pr. K. Leete — üks tantsurühma liikmeist.

*Ringis: tantsu ja liiklemisjuht J. Urbel. Vanem tantsurühm (üvalt alla): V. Otsus-Arb, T. Kukk, K. Leete, V. Ratassepp, E. Pallo, L. Peik.*

# MUINASJUTT

TIIT KOTERMAN

1.

Lõokesed astusid kristlikku abiellu möödunud aastal. Puhtast armastusest. Proua oli lühike ja habras kui jäälill. Härra oli kah lühike, aga paksukene ja kandis prille.

Armuasjad hakkasid nende südames põlema kinos. Juhtus sedaviisi, et preili sattus saali kõvema pimeduse ajal ja istus poolenisti kogemata härra Lõokesele sülle. Tundis küll kohe, et iste oli ebamääraselt pehme ja katsus jalamaid püsti karata. Kuid Lõokene oli sel momendil üleannetus tujus ega lasknud ootamatult sülle langenud varandust nii kergesti valla. Preili võitles veidi, aga et situatsioon paistis äärmiselt romantilisena, siis jättis peatselt rabelemise ja ihtas endamisi naerda.

Sealt see algas ega lõppenud enne, kui tehti see päris lõpp. Saatus oli helde ja armastus sügav, nii et oli kenakene mõnu elada. Ilma kadeduseta inimesed kõnelesid, et Lõokesed elavad nagu lõokesed. Teised aga — ja neid oli muidugi palju rohkem — tõmbasid ühe suunurga ülespoole ja kirtsatasid öelda, et eheh,



ootame ennem ära, eks ole sääraseid  
tuvikesi varemgi nähtud.

Ja neil pidi peaaegu õigus olema.

## 2.

Proua ütles kord, et lähme vaatama  
operetti. Kinos on küllalt käidud ja tea-  
ter on ka ometi olemas. Tahaks nagu  
kord näha ka elavaid inimesi ja päris-  
pilli.

Härra Lõokesel polnud midagi selle  
vastu. Pani lakk-kingad jalga ja ütles  
prouale, et kaeme siis pealegi, kas saab  
nalja või ei saa.

Nalja sai palju. Härra naeris ja ta-  
gus kannaga vastu maad. Niisugune  
lust oli olla. Aga proua jäi tõsiseks.  
Ainult silmad sirasid imelikku helki ja  
huuled olid punasemad kui muidu.

„Sulle ei meeldigi — oled nii tõ-  
sine?“ küsitles härra Lõokene.

„Thihih!“ katsus nüüd proua naerda,  
aga sel naerul polnud maiku.

Kodus ütles härra Lõokene, et põle  
viga, oskavad sitikad ikka teha kome-  
tit küll. Ehehhee, kuramuse mehed mul!  
Aga proua oli vait ja sõnas alles enne  
magama minekut:

„Kino pole hoopiski nii kena. Nii-  
sugust pole seal küll näinud, kui oli täna  
Randur.“

Randur oli esimene armastaja ja  
magus tenor.

„Mh,“ tegi unine Lõokene ja jäi ra-  
hulikult magama. Aga proua silmad olid  
lahti ja täis kaugeid unistusi.

## 3.

Nüüdsest peale käis proua ainult  
operetil. Härra ei saanud esiotsa aru ja  
kõndis rõõmuga kaasas. Naeris ja ta-  
gus kannaga vastu maad. Aga siis hak-  
kas ta aegamööda mõtlema, et mis asi  
see küll olgu?

Mõtlemata pani just see, et proual pol-  
nud muud suus, kui Randur, Randur,  
Randur. Ohkas ja unistas, saalis istudes  
plaksutas käsi otse põleva tuhinaga ja  
kui Randur tuli kummardama, siis  
proua vaheti päris kilgatas.

*Vanem  
tantsurühm:  
U. Väljaots,  
H. Dmo-  
hovshi,  
L. Rõigas*



See oli natuke nagu sedamoodi, mõtles härra Lõokene tuseselt. Ja ühel päeval sõnas valjult ning karedasti:

„Nüüd on sel asjal lõpp.“

„Et mida?“ tegi proua süütu näo.

„Enam operetile ei lähe.“

Proua jäi tummaks, põsed löödi roosat täis.

„Jah, ei lähe,“ jätkas Lõokene. „Sa oled ju püsti marus sellest Randurist. Lolliks lähed. Kas ma põlegi sulle enam mees või?“

Proua hakkas nüüd haledasti nutma, aga sellele vaatamata andis vahvasti vastu:

„Ikka lähen, alati lähen, just homme lähen!“

Ja läkski. Üksinda. Ja härra Lõokene mõtles vaheda valuga: kinos see õnn algas, peab ta's teatri pärast, saadanas küll, lõppema?

Aga proua arutas sedaviisi: härra Randuril on pilajas piht, mustad lokid, säravad silmad, nagu veab südame rinnust välja. Lõokesel aga ümmarik paunakene ees, prillid ninal, pealagi paljas, astub tõts-tõtsakili ega pea ühtki lauluviisi kinni. Üldse on tal väga vastik hääl, seda märkab eriti nüüd, kui...

#### 4.

Ja nii oli proual ainus mõte: kuis saaks korrakski olla härra Randuriga silm-silma vastu. Olla kahekesi, ajaks juttu, ütleks talle ja tema ütleks mulle ...

Lihtsalt see ei läinud, aga kui on parajal määral kavalust, saab maailmas hullematki teha. Ja nii teostuski proua Lõokesel ammune unistus: härra Randur oli lubanud tulla kohtamisele. Väikesesse kohvikusse. Hilisõhtul.

Proua polnud oma võlurit veel tavalise inimesena näinud. Ainult laval. Ja seepärast oli ärevust kuni pisarateni.

Proua istus kohvilaua veeres ja ootas. Hoidis valget ninarätti sõrmekeste vahel — tunnusmärgiks. Enesel põsed punased, huuled punased, ninaotsakenegi punane.

Rahvast segis edasi-tagasi. Naisi ja mehi. Teda aga polnud veel näha. Keegi mees jäi proua laua ette äkki seisma ja sõnas:

„Nooh, nii ihuüksinda, kaunis proua...?“

Proua viskas turtsaka pilgu. Oli masajalgne mehetõnts, paunakene ees, prillid ninal ja kui kübarat kergitas, siis välgatas sile pealuu.

„Mis te soovite?“ vihastas proua.

„Ehee,“ naeris mees, „nii kuri! Lubage tutvustada: Randur, Henrik Randur.“

Proua oli tumm, põsed löid kahvatuks.

Ta ei uskunud, ei tahtnud uskuda. Nutt tuli peale, silme ees pimes. Kuidas on see võimalik, heldene taevas, kuidas ometi!...

Härra Randur luges mõtteid:

„Jah, siiski. Seal on lava, siin on elu. Ärge olge kurb, minge ilusasti koju, kaunis muinasjutt on sedakorda lõppenud...“

Ja lõppeski. Härra ja proua Lõokese õnneks. Nüüd elavad nad jälle ilusasti. Inimesed, kelles pole kadedust, kõnelevad: Lõokesed elavad nagu lõokesed.

# VANEMUISLASED

## BERLIINIS JA MOSKVAS

Aastavahetusel viibisid „Vanemuise“ peanäitejuht Karl Otto ja dekoraator Vold. Haas välismaal. Esimene reis, mille sihiks oli alul määratud Moskva, siirdus lõpuks mõningate takistuste tõttu Berliini. K. Otto kasutas välismaal veedetud päevi peamiselt Saksamaa lavadel uudisnähetega tutvumiseks. Vold. Haasi Moskva reisu siht seisis aga andmete kogumises lavatehnilises küljes, et saadud materjale oleks võimalik kasutada „Vanemuise“ uue teatrihoone ehitamisel.

Tänapäeva Berliini teatritest kirjutab K. Otto järgmist

„Theater in der Behrin Strasse“ oli esimene, mida külastasin. Seal mängiti Leo Lenz'i komöödiat „Meine Tochter, deine Tochter“.

Torkas silma, et dekoratsioonidena kasutati kindlaid ehitisi, pappi ega löuendit polnud kuskil märgata. Sellise võttega dekoratsioonides saavutati nagu rohkem kodusust. Kerged komöödiad suures, erakordse mugavusega sisustatud saalis kui ka vähemais kõrvalruumides läksid tuntud kinokoomiku R. A. Roberts'i juhatusel. Nimetatu ise mängis mees-peaosa.

„Deutsches Opernhaus“ külastamine võimaldas näha „Julius Caesarit“ ja „Othellot“ meie ooperite ettekandeviisist tunduvalt erinevas tõlgitsuses. Saksa ooperis „mängu“ peaaegu ei olegi. Kõik esinejad on head lauljad. Liiklemist kasutatakse ainult nii palju, kui just hädavajalik. Ka koor pühendab kogu tähelepanu laulule. Koorist võtavad osa umbes 200 inimest, kuna orkestris mängijate arv tõuseb 125-le. Sõnalavastustes seisavad esikohal klassikud, kuid ettekandes puudub meil nii väga tuntud paatos. Mäng on realistlik ning elulähedane. Sama maksab ka operettide ja revüüteatritegi kohta. Täiesti on lavalt välja tõrjutud alastioleku kultus. Lavainimesele pakuvad Berliini teatrid suurima üllatuse just lavatehnilises küljes ja valgustuse imedes. Võis näha ringhorisondile projekteeritud pilvi, liikuvaid laineid, tulekahju ja valgusega maalitud terveid dekoratsioone. Lavastaja käsutuses on aparate, millega saavutati suurepäraseid efekte, kui neid kasutati tegelaste suhtes. Tegelased muutuvad nähtamatuks või nähtavaks. Berliinis võimaldus mul näha üldse 12 etendust. Ükski tükk ei tule siin lavale alla 5—6-nädalast või kauema-ajalist ettevalmistust.

Kerkib tahtmatult küsimus: miks eelistatakse Berliini teatrites suures määral klassikuid? Põhjus on järgmine: tänapäeva kerge re-

pertuaar on võimaldanud esile kerkida näitlejail — kes pole kunstnikud. Teatritesse on sisse pääsenud nn. aja-kaja inimesi, kellel pole kusagil püsi teenistuses ei ka muus loovas töös. Näitelava — see on lõbu, laulu ja tantsu koht — nii arvatakse. Praegune ülesehitav aeg aga nõuab töinimesi teatriski, lava vajab kunstnikke-näitlejaid. Näitlejate sorteerimisfiltriks ongi klassikaline repertuaar. Kes tuleproovis osutuvad kõlblikuks, need väärivad auga näitleja nime. Kes klassikaliste lavateoste puhul räägivad lapsikusest ja sisseelamise võimatusest, nende koht ei ole kutselises draama-teatris, küll aga revüüdes ja operettides, kuhu nad osalt on läinudki. Need pinnapealsed, kes on veel jäänud, peaksid kuuluma kiires korras eemaldamisele. On jälle aeg, kus mass ei ole näitleja — vaid isik kannab loovkunstniku lippu. Ka „staaride“ aeg on möödas. Meie lava nõuab inimesi, kes oma enese mina unustades oma kutsele elavad ja iga pisemastki tööst rõõmu tunnevad. Ja kui sellised kunstihinge ning -meelega näitlejad esinevad ka kõige kergemas jandis — jääb ikkagi järgi tervik, vorm, tekib ansambel, mida nimetame näitekunstiks.

KOLONIAAL- JA TUBAKAKAUPLUS



TARTUS, KAUBAHOOV 18, TEL. 9-13.

EN GROS JA EN DETAIL  
JÄLLEMÜÜJATELE %/0%

## „POLARIS“ EESTI KINNITUS-A.-S.

Võtab vastu järgmisi **kinnitusi**: tule-, murdvargus-, veo-,  
väärtsaadete-, kasko- (laevakerede) ja klaasikinnitusi.

Seltsi põhi- ja tagavarakapitalid ületavad

kr. 925.000.—

Seltsi asutamisest peale on kahjude eest välja makstud üldkokku

kr. 4.700.000.—

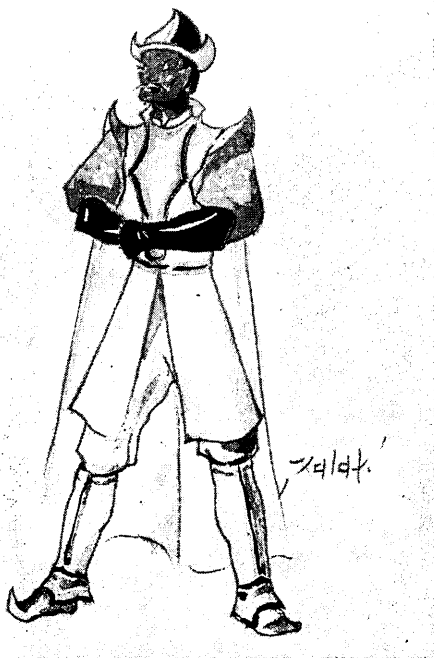
Soliidne edasikinnitus!

Kahjud likviteeritakse viibimata!

Juhatus asub Tallinnas, Vana Viru 12. Kõnetraat 426-66. Tele-  
gramm-aadress: „Polaris“. Osakond asub Tartus, Suurturg 11.  
Kõnetraat 6-75. Esindajad kõigis linnades ja maakohtades.

# LAVARÕIV

K. SIIM-JUSE



On mitmesuguseid asiolusid, milledega peab arvestama näitleja rõivastumisel.

Esmajoones tuleb viia kostüümid kooskõlla dekoratsioonidega, kuid see pole alati oluline. Teine tähtsam tegur, mida ei tohi kostümeerija unustada, on tegelase figur. Kolmandaks vajalikuks momendiks lavakostüümide juures on värv. Alles vorm, värv ja lõige annavad kostüümile tema karakteri isiku suhtes.

Samuti ei saaks tagaplaanile suruda lavateose karakterit, millises näidend, operett, draama jne. lavastatakse. Sageli peab ka tüki vaim peegelduma kostüümes. Tuleb alla kriipsutada osakandja karakterit rõivastusega, seda toonitada värvi ja tegumoega. Nii nagu on olemas soojad ja külmad, rõõmsad ja kurvad värvid, niisamuti on olemas värvidel oma iseloom. Näiteks oleks raske ette kujutada õrna, tagasihoidlikku tütarlast käre-oranž või punases rüüs. Samuti pole kerge esile manada sädelevat, kerget olevust raske musta mantliga.

Teatud värvikombinatsioonid viivad meid suursugususe valdkonda, kuna jälle teised loovad illusiooni odavast, labasest miljööst.



Vasemal:  
kostüümiskitsid „Turandotile“.

# ASTUSEST



On olemas veel n. n. päeva- ja öhtu-värvid. Nii näiteks on hädaohtlik opereerida teatud oliivrohelise, halli, helelilla ja veel mõne teise värviga rambivalguses, kuna tulevalgus, kui ta pole küllalt tugev, ja värvilised prožektorid valgused eelpoolloetletud värvitoonid hallideks, määrdunuteks muudavad. Päevavalguse käes pääsevad need värvitoonid aga täiel määral maksvusele.

Samuti kui värvil, on ka kostüümi lõikel otsustav osatähtsus. Neid kahte tegurit tuleb figuuri muutmisel ja esiletõstmisel alati arvestada. Lava

nõuab veidi liialdatud kostüümilõiget. Samuti pole halb, kui ajaloolised kostüümid kohandatakse õige pisut praeguse aja maitsele. Riietus lavavalguse silmale nauditav.

Tuleb pidada silmas veel paljusid pisiasju kostümeerimisel, sest kõik näitlejad pole mitte loodud Veenusteks ja Apollodeks. Peale selle oleneb kostüümi täielik mõjulepääs suurel määral rõivaste kandmise oskusest, kehahoiust ja liigutustist.

Teater „Vanemuine“ on möödunud sügisest peale pakkunud rida muusika- kui ka sõnalavastusi. Loomulikult üksikud neist lavastustist

*Paremal:  
tualetiskit-  
sid „Napoli  
pärlile“.*

on andnud fantaasiale rohkem vabadust kostüümide alal kui teised. Tuleb aru saada osakandja sisemisest isikust ja kui see vajalik, siis seda võimaluse piires edasi anda tema välises kooses — kostüümis.

Meie teatrid kiiresti teineteisele järgnevate lavastustega asetavad kostümeerijale suure kohustuse, kuid seisavad just majanduslikult alaliselt kostümeerimisprobleemi ees. Stiilsed kostüümid nõuavad küllalt suuri kulusid. Lavakunst on juba olemuselt silmale ja kõrvale. Täiusliku lavastuse juures peavad nii mäng, dekoratsioon kui ka kostüüm olema tasakaalustatud ning väärικalt rõhutatud.

TELEF.  
12-44

Söögisaal „ASTORIA“

TELEF.  
12-44

KÜÜNI 5, TARTUS

OMANIK K. VIHМ.

ÜHISUS

„LÕUNA EESTI EKSPORTTAPAMAJADE“

lihakauplused asuvad:

Tartus:	Ülikooli 7	telef.	12-59
	Tähe 72	„	12-18
	Narva 9	„	12-22
	Narva 123	„	14-08
	Riia 125	„	14-50
Valgas:	Vabaduse 32	„	32

# SÕJAVÄE MAJANDUSÜHISUS

TARTU OSAKOND

TARTUS, KÜÜNI TÄN. 3 // TELEFON 11-16.

Kaitseväge tarbed • Kaitsealiidu  
tarvetelaokaubad • Koloniaal-  
kaubad • Napsid, veinid,  
liköörid ja tubakasaadused •  
Pudu-, parfümeeria- ja kos-  
meetikakaubad.

## A./S. A. BRANDMANN'I

KÕRGEKVALITEEDILISED SAADUSED —

**EESTIS ESIKOHAL!**

**SHOKOLAAD —**

**KAKAO —**

**KOMPVEKID**

VABRIK JA LADU:

TALLINNAS, V.-TARTU MNT. 4/6.  
TELEFONID: 458-82; 470-45.

TARTU OSAKOND: ÜLIKOOLI 36. TEL. 11-80.



# TURANDOT

Armastus annab prints Kalafile jõudu, julgust ja mõistust. Turandoti hing on täidetud vaid ühest kirest — olla vaba ja igavesti nautida oma mõistuse võitu, igavesti tunda oma üleolu tavalisist inimest. Ent, kui ta uhkes südames ärkab armastus, ihkab ta saavutada raskeimat võitu — võitu enda nõrkuse üle. Ta julmus puhkeb leegitsema veel vägevamalt, relvistudes armastatud inimese vastu, mis tegelikult kujuneb aga võitluseks iseendaga. Selle huvitava iseloomu, ainulaadse naisekuju, kes astus võitlusse kõigi inimlikkude nõrkuste ja instinktidega, tehes julmuse eluseaduseks, on Schiller loonud suure armastusega. Ta andis peenekoelisema Turandoti kui Goezzi. Itaalia komöödias on hiina printsess — meestevihkaja, kes kasutab selleks taeva õnnistust — mõistust, et vältida alandust, millisena näib talle abielu. Goezzi pole selgitanud selle ebaloomuliku vihkamise põhjust, vaid laseb paista, nagu oleks see tingitud Turandoti uhkest ja iseseisvast iseloomust, mille üheks varjuküljeks on alasti vihkamine. Schilleri loomingus on aga Turandoti n. n. „troonikõne“ Kalafile hoopis midagi muud kui erakordne meestevihkamise väljendus. See on naise hää l kaugeist sajandeist, kes nõudis endale inimõigusi ja kelle häälekaja kaikus vastu prantsuse revolutsioonis.

中  
華  
民  
國



„Vanemuises“ Turandoti lavastus on tahtud anda muinasjutuliselt meeleolulisena.

Muutunud on ka Comedia dell'arte maskid: Pantalone, Tartaglia ja Brigella. Ainult Truffaldino on jäetud nagu originaalis kohimeeste pealikuks. Pantalone esineb keisri kantslerina — Goezzil lihtne sekretär.

Tartaglia esineb ministrina, Brigella vahimeeste pealikuna. Eelpool toodud maskid kuuluvad ainult nimega Comedia dell'arte aegjärku, kuid on tüübilt võõrad. Sellega on tahtud hoiduda liigest karikeerimisest.

Isegi Altaum, legendaarne hiina keiser, kes Goezzil, samuti ka Schilleri nähtud karikatuurina, esineb tagasihoidlikumalt.

„Vanemuine“ oma repertuaari valikus kui ka lavastuste iseloomus on praegu otsingu ajajärgus. Üheks otsisklevaks katseks osutub ka F. Schilleri „Turandoti“ lavaletoomine.

K. O.

## DŽUNGLINÖID

R. J a n n o. — „Postimees“.

See lugu laevaõnnetuse läbi džunglisse sattunud tüdrukust ja poisist tohiks meie väikestele teatrihuvilistele pakkuda mõndagi vaatamiseks ja kuulamiseks. Ürgmetsa mljöö oma loomastiku ja elanikkudega võimaldab rohket värvi- ning sündmustikukirevust, mis väikese pere fantaasianärvile serveerib avaraid võimalusi.

Osakandjaist tuleb muidugi esijoones märkida prl. T. K u k e tragidat peategelast Tönist. See oli läbi ja läbi poiss mis poiss, mida naisnäitlejate poisitõlgitsustes nii sageli ei näe. Oli nooruslikku särtsu ja hakkamist, teorõomu ja seda spetsiifilist tragidust, mis poistele omane. Näitleja suutis kogu näidendi käiku, mis pea tervenisti lasub Tönise turjal, täiemäärselt kanda ning juhtida. T. Kukele sekundeeris vahvasti V. Otsus Ameerika plikana, suutes olla sama võrra hea pisitüdruk kui T. Kukk oli nobe poiss. Muud osakandjad — keda oli terve rügement — täitsid oma ülesanded korralikult, eriti torkas silma mõnigi tore neegritüüp.

Välimuslikule küljele oli lavastaja kulanud tublisti hoolt ja see ongi lastenäidendi juures väga oluline asi. Dekoratsioonid olid kaunid ja on väga hinnatav, et ka lastetüki juures dekoratiivsele viimistlusele oli pööratud täis tähelepanu.

都  
定  
於  
南  
京





*Momente „Napoli pärlid“.*

*Ülal — L. Tubin ja V. Loigu, keskel —  
karnevali tants Napolis, all — T. Kroon  
ja J. Jürgenson.*

# NAPOLI PÄRL.

R. J a n n o — „Postimees“

Selle vastse algupärandi autoreil on kahtlematult närvi välismaiste operettide šablooni ülesturgutamiseks. On kombineerimiseoskust, välispidise kirevuse nobedat taotlust ja seda karget spetsiifilist nooti, mis opereti teeb operetiks.

Milles aga autoritel veel nappus kätte tuleb, see on sõnastuslik külg ja ülesehitustehnika. Sõnastuses valitseb pinnaline primitiivsus, mis paiguti kipub välja tüürima labasusse ning maitsetusse. Ka koomiline närv näib siin õige mahlatu olevat — see koomika, mille osaliseks saime, teostus peamiselt osakandjate kujundusoskuse arvel.

Lavastuslikult oli „Napoli pärl“ kahtlematult esinduslikum, mis „Vanemuises“ seni nähtud. Igal juhutumil oli raskel ajal mängu pandud rasket raha. Allakirjutanu pole kahjuks moeasjanduses asjatundja, kuid „pitsi ja satsi“ oli igatahes sel määral, et võhikugi oli midagi vaadata. Neid kostüüme, kleidikesi, püksikesi ja muid asjakesi! Ja mitte ainult naised põlnud siin triumfeerimas oma rõivavõluudega (õigemini küll — rõivatuse!), vaid ka mehed olid toodud abiks. Siin oli kummalisi valgeid sabatuid frakke, helesirendavaid lipse jubedalt mustal taustal ja muud vaimustavat.



E. Anton  
operetis,  
„Napoli  
pärl“.



All: Pärnu  
rand  
V. Haasi  
skits „Na-  
poli pär-  
lite“.

Peab ütlemata — nitid olid hästi teh-  
tud ja rätsepmeistrile peaks tegema  
liike.

Revüüelementi on operetis palju  
ja see teostati heatujulise särinaga.

Mis muidu osakandjaist öelda?  
Nii oli päris kena Maret Laane  
(I. Suvorova) purjusstseen sõja-  
laeva pildis, mis ainult kahjuks ve-  
nis pisut pikaks. Omaette mõnusat  
koomikat pakkus ka sulane Kustas  
(V. Tülkov), kuigi stseen ise pol-  
nud siduvuses operetikäiguga. Tüü-  
pilist opereti grotesk-koomikat ser-  
veeris hispaanlanna Maria (L. Tu-  
bin) ja mitte pahasti. Et ka ope-  
reti hingetut kangelast võib teatud  
tingimuses anda päris sümpaatselt  
ning seeditavalt, seda näitas J. Jür-  
genson, kelle tasakaalustatud olek  
ja distsipliinikus jättis väga meel-  
diva mälestuse. Mõnusa soliidsuse  
tabas ka A. Liik konsuli osas. T.  
Kroon ja H. Kaasik püsisid  
kindlais operetiroopais, nagu see  
esimestele armastajaile seatud ja  
määratud.

Kaks meest aga oleksid pidanud  
oma kuraasi ja hakkamise panema  
tugeva sordiini alla — E. Anton  
ja V. Loigu.

V. Mettus — „Päevaleht“.

Muidu on tekst üldiselt eesti ope-  
rettide paremaid. Nalja aga, vaimu-  
kat nalja, peaks rohkem olema.

Mis puutub mängutasemesse, siis  
oli see kaunis ebaühtlane. Kui kõik  
oleks nii mänginud nagu näit. pr.  
Suvorova (Maret Laan) ja pr.  
Tubin (Maria), kelledele sai tee-  
nitult osaks palju tugevaid aplause  
keset teksti, siis oleks etendus ol-  
nud suurepäranne.

Meestest näitasid head, intelli-  
gentset mängu J. Jürgenson ja  
H. Kaasik „vanuuliste vendade-  
na“ — viimane muidugi tema veel  
väga suure lavalise nooruse seisu-  
kohalt.

Ida Urbelile peab ütlemata  
komplimente hästi õnnestunud tant-  
sude eest, mis jätsid väga soliidse  
mulje nii kompositsioonilt kui ka  
lääbiviimiselt. „Vanemuise“ tantsi-  
jail on väga meeldiv ühine rütm —  
seda ei ole sugugi nii kerge saavu-  
tada — liigutused on täpsed ja seal-  
juures sujuvad. Solistest paistis, na-

gu harilikult, kõige enam silma V.  
Otsus oma ehtsa temperamendi  
ja graatsiaga.

Moodide-revüü — miks kaheks  
kärjastatud? — pakkus üsna huvita-  
vaid rannakostüüme. Võrdlemisi  
kahvatuks jäävas karnevalis olid  
kenad A. Lepiku valmistatud suu-  
red peamaskid.

H. Uuli lavastajana oli palju  
tööd teinud, ei olnud aga suutnud  
saavutada ühtlast ansambli — mis  
on aga kahtlemata väga raske üles-  
anne. Tempogi jättis nii mõneski ko-  
has soovida. V. Haasi dekorat-  
sioonest paistis kõige enam silma  
prantsuse ristleja oma.

Üldkokkuvõttes: „Napoli pärl“ —  
peaasjalikult tänu oma eht-operet-  
likule (heas mõttes) muusikale —  
väärrib seda, et ka teised eesti teat-  
rid, kellele see võimalik, võtaksid  
teda oma repertuaari. Tekstistki  
võib saada päris hea asi, kui teda  
tublisti kohendada.



**KÜMBLUSSEEP**

PUHAŠT SEEPI 85%, KAAL 200 GR.

**A. FREDERIKING TARTUS**

**KLAVERIVABRIK**  
**JOH. VIHIM**  
NIGULA TÄN. 16. OMAS MAJAS  
**LADU GILDI TÄN. 7. TARTUS**

**Vanem ja kuulsam on**

**A-S.**

# Viljandi Linavabrik

**Viljandis, Lossi tn. 41.**

Asut. 1912. a. Kõnetraat 18.

**VALMISTAB**

**mitmesuguses jämeduses**

linast ja takust lõnga, sidumiskoõri harilikku ja kirjut — vihtides, kera-des, poolidel. Vabrik võtab rahvalt ümbertöötamiseks vastu linu ja takku lõngaks ning riideks. Ostab põllu-pidajatelt p a r e m a i d linasorte kõrgeima päevahinnaga. Tellimised täide-takse kiirelt. Töö hea ja odav

**Vabriku laos alati saadaval:**

pleegitatud ja pleegitamata laudlina-, voodilina-, särgi-, padjapööri-, käte-räti- ja salfrätiriidet. — Valgeid ja värvilisi mitmeis mustreis päevatekke ning madratsiriidet. — Suures va-likus vahe-, püksi-, presendi- ja kotiriidet. — Suur tagavara mitmes. lauses masinarihm, viljakotte, põ-randavaipu, immutatud ja immutamata presente masinate ning koormate katteks j. n. e.

**A-s. Viljandi Linavabrik.**

*Näitustel kõrgemad auhinnad*  
**Grand Prix**

## Tartu Triikpesuvabrik

Tartus, Söögiturg 4  
telef. 2-22

valmistab  
üksiktelijale kui ka äridele

**triiksärke.**

Inglismaalt kohale jõudnud kevadhoo-  
aja riidekaubad rikkalikus mustrite  
valikus.

Tellimiste vastuvõtmine:  
Söögiturg 4 — vabriku õmblustöökojas.  
Suurturg 3 — Riidepuhastusäri „Memphis“





## „MIKUMÄRDI“

Ants (E. Anton) ja Emsi (I. Suvorova)

R. Janno — „Postimees“.

See on olnud pisut raske ülesanne — vana „Mikumärdit“ ümber kohendada uueks ja tänapäevaseks. Liiga tugevasti on ta omasugusena meile mällu ja meele jäänud, nii tugevasti, et iga katse teda ümber seada teistsugustesse tingimustesse on kaunis riskantne. „Mikumärdi“ on oma aja laps, oma aja pahede ja hüvede kajastus, ta ümberistutamine võõraste olustikku tundub nagu vägivaldse teona.

Sellest oligi tingitud, et neljapäeva õhtu „Vanemuises“ jättis kaunis ebamäärase mulje. Vana „hea“ Mikumärdi tundus nagu püगतuna

ja nudituna. Aga sellegipärast on siin veel küllalt, mille vaimukat huumoritulevärki ikka ja alati võib nautida.

Mis aga täiesti vastukarva sillitas, see oli komöödia uuesti kombineeritud lõpp. See peab nähtavasti teostama nüüdisaja päevanõuet, mida positiivsuse taotlemiseks nimetatakse. Nõue on kahtlematult ilus ja hea. „Mikumärdi“ lõpupateetika oli aga tühi ja õõnes, orgaaniliselt täiesti sidumatu ja kokkusulatamatu komöödia enesega, võõrkeha, mingi omaette ilupilt, millel pole „Mikumärdiga“ ühtki tegemist.

V. Mettus. — „Päevaleht“.

Mis puutub tegelasisse, siis J. Jürgensoni Jaak Jooram oli kujult seninähtuist parim, muidu väga vastuyõetav, võib olla üldiselt ainult veidi liiga pehme. L. Lindau oli tragi Maret, seniseist kõige naiselikum (tütarlapsele vastandi mõttes). Enn ei ole kahjuks liha ja veri — aga raske on ka seda kuju selleks teha.

R. Ratassepp oli heatujuline pops, kuid teatavate kalduvustega totaluse poole. L. Tubin tema naisena andis hästi joonistatud kuju. Juhani — nende poja — osa oli lavastaja A. Randviiru käes, kes mängis teda päris mahlakalt. Mimmit mängis pr. A. Tannebaum, kellel muidugi oli raske võistelda Mizzi Mölleriga, kes oli aga kujult väga hea ja talu eest hoolitsejana näitas ka küllaldaselt määralt energiat. Silviat kehastas H. Aren, kes selle kergemeelse tütarlapse meile tegi peaaegu sümpaatseks.

Antsuna — üks, Tarmo hiilgeosist — esines E. Anton, kes andis oma parima „kas-minna-või-jätta-monoloogis“, mis oli tõesti väga hästi tehtud. Nii mõnelgi puändil aga Ants laskis laua alla langeda, ja kohati oli kõnetempo piinavalt aeglane. Maiet esitas L. Feldman tarvilise koomilisusega. I. Suvorova oli parim seninähtud Emsidest, andes teda nii elulisena, kui see vähegi võimalik.

Silvia  
(H. Aren)  
ja A. Seeli-  
ohr (J. Kull)

# „SÜDAMEUSS“

J. Sütiste. — „Uus Eesti“.

Nüüd kerkis „Südameuss“ üle hulga aja jälle „Vanemuise“ lavale koos Armilda Põderiga, kes selle komöödia oli valinud oma 25-aastase teatritegevuse juubeliks. Ja peab kinnitama, et vaatamata pikale eale, ei tarvitse „Südameuss“ sugugi häbi tunda tänaste teatritõdede ees. Küll aga võiks siit näidendi ehituses õpetust võtta viimastel aastatel päris maotult lamadaks vajunud külakomöödiad ja nn. „rahvapälikid“ meie oma algupärasest toodangust.

Kogu etendus aga sai koos juubilariga ajaliselt tagasihaarava värvingu seetõttu, et kaasa löid vanad erunäitlejad A. Konsa ja L. Hansen ning ammu teatrist tagasiõmbunud A. Simm. Need „Vanemuisele“ kui ka Tartu teatripublikule armsaks jäänud näitlejad töid lavale ilmus kaasa suure saalievuse.

Viimati lausutu maksab enne kõike A. Simmi kohta. Selle näitleja loodud variseerliku vagatseja ning väljapressija kuju oli kõigiti ehtne.

Üldiselt: õpetlik ringiratast keerutavale lavale ning juubelikohaselt meeoleukas rohkearvuliselt kogunenud publikule.



Stseen „Südameussis“



## „VANEMUISE“ TEATER 1935./36. HOOAJA ALGUSEST SIANI

*Vanemuise  
näitleja pr.  
Ida Suvo-  
rova*

Eelmises numbris andsime lühikese ülevaate teatri k. a. hooaja tegevusprogrammist, märkides, millised täiendused teatri juhatus hooaja kestel kavatses läbi viia ja palju neid on olnud võimalik täita.

Üldise ülevaate saamiseks lisame siia juurde mõningaid hilisemaid andmeid teatri lavategevusest ja teatripublikust.

Kuna hooaja esimese poole tegevusega on teatripublikul olnud võimalik tutvuda ajalehtedes ja ajakirjades toodud andmetega, siis lisame siia juurde veel viimase kahe kuu tegevuse. Kuni 1. märtsi

sini k. a. on teatrit külastanud 39 941 maksulist vaatlejat, üldtuluga kr. 21 274.25; etendusi on antud 148. Kuna m. a. terve hooaja kestel külastas teatrit 50 114 vaatlejat, üldtuluga kr. 24 671.35 ja etendusi anti 159, näeme, et k. a. hooaja kolmveerandiga on saadud peaaegu samad resultaadid, mis m. a. kogu hooaja jooksul.

Uuslavastusi on antud 1. märtsini 13, nende seas 2 operetti ja 2 ooperit. (Viimaseid tegelikult küll 3 — „Vikerlased“, „Talupoja au“ ja „Pajatsid“, kuid et kaht viimast on etendatud koos ühe-õhtu eeskavana, siis oleks õigem nimetada ikkagi kaht ooperilavastust).

Lavastusliikidest on tasunud end esmajoones sõnalavastused, teise koha omab operett, millele järgnevad lastelavastused. Kõige suurema defitsiidi on andnud aga ooperid, vaatamata sellele, et repertuaari on võetud parimaid oopereid ja nende ettekanne on saanud hea arvustuse. Siinjuures võib küll märkida, et Tartu teatripublik on olnud ooperi vastu ülekohtune, seda enam, et ooper on olnud kogu maailmas hinnatavaid lavastusliikide seas, mille tõttu ka ooperilavastuste hinnad on kõige kallimad. „Vanemuine“ on andnud aga ooperietendusi sõnalavastuste- ja isegi odavamate hindadega ja on nende etenduste viimistlemise (dekoratsioonid, kostüümid, solistide mitmepalgelisus,

MOODSAIM KONDIITRIÄRI TARTUS

**J. L. I. L. L.**



OMA ŠOKOLAADI- JA  
MARTSIPAANITÖÖSTUS



võimas lavakoor ja orkester) peale pannud enam rõhku kui operetile, kuid ometi Tartu teatripublik pole täitnud neid lootusi, mida loodeti kätte võita ooperiga.

Ei või öelda, et Tartus pole ooperipublikut, vaid nähtavasti on see lavastusliik neile võõras. Teisest küljest jällegi (sõnalavastuste tulukus ja etenduste külastajate järjekindel kasv) näeme, et operetipublik (umbes nii nimetati varemni Tartu teatripublikut) on hakanud muutma oma suunda ja siirduma uuele alale — sõnalavastuste jälgimisele. Tartu oludes tohiks aga publikut jatkuda ka eelmisele lavastusliigile.

Nähtust (sõnalavastuste külastajate arvu järjekindel juurdekasv) selgub, et teatril tuleb arvestada publiku näilise sooviga — anda enam väärikat sõnalavastust. Siiani on ka selle publiku „vaikse sooviga“ arvestatud ja repertuaari võetud vastavaid lavatükke.

Siinjuures oleks aga märkida, et teatrijuhatuse oleks huvitatud igast soovist, mis oleks kasuks tõsisema publiku maitse määramisele ning on avaldanud ja avaldab seepärast soovi, et selles asjas ilmutatakse ka peale „vaikse soovi“ teisi põhjendatavaid arvamisi. Selleks on avatud käesoleva bülletään-ajakirja leheküljed. Kahjuks aga esimesel hooajal ei leidnud see ühegi teatrisõbra poolt kasutamist. Avaldame lootust, et tulevikus sellest kaasaráákimise võimalusest üldise repertuaari koostamisel kinni haaratakse ja omi arvamisi avaldatakse.

\*

Märtsis kasvas „Vanemuise“ teatri uuslavastuste arv ühe lavastuse võrra — Fr. Schilleri „Turandot“ — ning õige pea tuleb lavale ka O'Neilli „Oi noorus“. Muusikalavastustest tuleb kordamisele möödunud hooaja repertuaarist pooleinisti mängimata jäänud Puccini ooper „Boheem“.

Pr. Ida Suvorova 15-a. lavategevuse juubeli puhul 2. aprillil s. a. tuleb juubilari enda valimisel lavale J. Békeffi „Vabandamatu tund“.

Lähema töökava täienduseks peaksime nimetama ka „Vanemuise“ näitlejaskonna balli 21. märtsil. See on esimeseks selliseks ürituseks näitlejaskonna poolt.

## EELTÖID UUEKS TEATRI-HOOAJAKS

Siit-sealt on tulnud kuuldavale üksikuid häáli, nagu tahaks „Vanemuine“ tuleval hooajal jätta repertuaarist välja muusikalavastused ja piirduda ainult sõnalavastuste andmistega. Ent kes on jälginud ajakirjanduses toodud andmeid „Vanemuise“ teatri tulevase hooaja eeltöödest, neile on ka selge, et sellistel oletustel või kuuldustel pole mingit baasi. On kindel, et siin kunstilises suunas suuri muudatusi ei tule, vaid repertuaari pääsevad nii sõnalavastused, ooper kui ka operett. Teatrijuhatuse motoks on: pakkuda teatripublikule seda, mis talle meeldib ja mida võib mööta ka kunstilise möödupuuga.

Käesolev hooaeg, mida alati sügisel uute lavajõudude ja juhtidega ja mis siiani on andnud tunduvalt paremaid tagajärgi kui eelmised hooajad, on andnud teatri juhatusele nii mõnegi näpunäite, millega ka teatri juhatus tahab arvestada uue repertuaari koostamisel. Ärgu seepärast tuntuagu asjata hirmu, et kelleltki võetakse ära teatriskáimise võimalus sellepärast, et pakutakse seda, mis talle ei meeldi.

On ju raske iga üksiku teatrisõbra maitset kindlaks määrata ja täiesti võimatu kõikide üksiksoove eraldi táita; kui aga need soovid moodustavad sünteesi, koostise, kelle soovidega teatri juhatus peaks arvestama, siis ta ka arvestab. Seda on ka tehtud. Käesolev hooaeg on näidanud, et Tartu teatripublik polegi nii õrn ega hell, kes ei taha náha muud kui kergeid operette,

vaid temas on ka närvi, mis on kunsti-vastuvõtlik. Tartlasile meeldib küll operett, kuid mitte selline nagu on olnud üldine arvamine, kerge, sisutu, jantlik, vaid koguni vastupidine — kunstilise mõõdupuuga mõõdetav operett. Viimane näide pole maksev mitte üksnes opereti kohta, vaid see ulatub ka teistele lavastusliikidele

Ja et neid publiku soove peab täitma, on teatril tarvis vastavaid lavajõude. Kuigi praegune tegelaspere on tunduvalt suurem eelmiste aastate kaadrist, on juba nüüd võetud päevakorraks uute täiendavate lavajõudude juurde-palkamine. Varane palkamine on vajalik vaid selleks, et järgneval hooajal võidakse täie jõu ja innuga tööle hakata.

Õeldakse, kui palgata, siis ainult häid jõude. Seda ka tehakse. On läbirääkimised käimas paljude tunnustatud võimetega isikutega ja kahe lavajõuga isegi leping sõlmitud, nimelt Elsa Maasikuga ja Alfred Meringuga. Elsa Maasik on Tartu teatripublikule tuntud külalisesinemistega „Vanemuise“ teatri muusikalavastustest, kus ta on teeninud ära kõikide üksmeelse tunnustuse. Tema palkamisega teatri alaliseks lavajõuks suureneb ühtlasi muusikalavastuste solistide koosseis, mis võimaldab tuleval hooajal tuua lavale nõudlikumaid muusikalavastusi, olgu see siis ooper või operett.

Alfred Meering, kes samuti tartlasile tuntud varemaist esinemisist „Vanemuise“ laval, tuleb siia tagasi Viljandi „Ugalast“, kus ta oli kaks aastat teatri kunstiliseks juhiks. „Vanemuisesse“ tuleb A. Mering lavastaja ja näitlejana.

Annavad praegu käsilolevad läbirääkimised uute jõudude palkamiseks soovitud tagajärgi, võib „Vanemuise“ teater järgmisel hooajal ühtlase ja tervikulisema ansambliga tööle asuda kui senini. Ühtlasi jääb sellega tarvidus ära nii suurel määral solistide hankimiseks väljaspoolt alalist koosseisu. See omakorda eeldab teatritöö intensiivsemaks muutmist ja kunstilise taseme tõstmist. Selliste lootustega oleme alustanud uue teatri hooaja eeltöid.

A. E. G.

materjalide ladu



Tartu, Suurturg 10  
Telef. 4-91.

„ELEKTROBÜROO“

Soovitab suures valikus igasuguseid

eletritarbeid, laua-, lae-, sein- ja välisarmatuure, triikraudu, keedunõusid, ventilaatoreid, mootoreid ja installatsioon-materjale

Tehakse igasuguseid elektrijõujaamade ja valgustuse sisseseade töid ajakohase hinnaga.

## Kantud küberate

ümbertegemine ja uute küberate  
valmistamine. Tööhinnad kr. 1—1.25.

Kübaratööstus

**Regina Mõtus**

Tartus, Riia tän. 36.

# VANEMUISE INSPITSIENDI KIRI

Lavakunsti ja -kirjanduse ajakiri „Teater“ toob ära oma märtsikuu numbris järgmise kirja:

Ühes pealinna lehes maailma sündmusist kroonikat kirjutades on aja-lookirjutaja Jänkimees puudutanud ka Tartut ja Vanemuise asja. Kuna asi puutub teatrisse ja Jänkimees kuulub ka „TEATRI“ kaastöölise hulka, lubage, et ma Teie kaudu temaga neidsinatseid asju klaarin.

Jänkimees ütleb:

„Estonia teatri laval mängis „Kõrvelaulus“ elus eesel, Töölisteatris mängib praegugi „Tagahoovis“ lavakoer ja Draamastuudio on nüüd „Nipernaadi“ etenduseks hankinud endale elusa pärdiku. Küsitakse:

1) Kas need loomad on sattunud oma kohale juhuslikult?

2) Kunas jõuab Vanemuine selles suhtes teistele teatritele järele?“

Tartlased, kes lugesid Jänkimehe kroonikat ja kes on külastanud Vanemuise teatrit, löövad „seesmiselt“ käed üle pea kokku, kuid trööstivad end sellega, et lugupeetud Jänkimees kas ei ole üldse või on vähe külastanud Vanemuise teatri etendusi. Jah, armas Jänkimees! — Seekord sattus Teie terav kirves kivvi, sest Vanemuine on selles suhtes vist nii mõnestki pealinna teatrist ette jõudnud juba siis, kui neid teatreid Eestis ei eksisteerinudki.

Lubage esitada fakte Vanemuise repertuaarist:

1) „Thummelumsenis“ — esines lammas kahe tallega.

2) „Paanis“ — siga, kelle pärastine elukäik polnud küll just kadestamisväärne, sest pärast „Paani“ viimset etendust tapeti ta roaks kaasnäitlejaile. Praad maitseks hea ja tuletati veel tükil ajal „kadunukest“ meele kui head näitlejat ja trööstiti end sellega, et see on kord juba sea saatus ning et kaasvõitlejate kõhus on siiski parem olla kui rännata peekoniks välismaale.

3) Operetis „Keisri armsam“ esines ehtne valge hobune postvankri ees.

4) „Hinkemannis“ olid alul laval puurides elusad rotid.

5) „Kolmes musketääris“ esines suur bernhardiiner pisikese vankri ees.

6) Paljusid kordi mängitud operetis „Kuulsuse tütar“ esines meil ehtne — eesel. Ja kuidas ta veel oma osas hiilgas! Tartlased, kes külastasid „Kuulsuse tütar“, teavad seda. Eesel sai mitu korda isegi „lilli“ — ristikehte näol.

7) Veel pole hilja lugupeetud Jänkimehel külastada meie „Tagahoovi“, sest meie madam „Tunka“ oli Jänkimehe kroonika tõttu väga kurb, et näe, nii see koera elu on — sain kiitva arvustuse, aga... Vanemuise teatris on läinud „Tagahoovis“ juba 24 korda ja seal esineb veel praegugi „Tunka“ osas koer — emane koer „Boni“, nagu seda ka osa nõuab. „Boni“ haigestus vist „grippi“, kuid meil oli selleks juhuks ka dublant ette nähtud. „Boni“ haigestuse tõttu esines „Tunka“ osas paaril korral „Boni“ ema „Tiksi“.

Lõpuks pean kurvastusega märkima, et meie lugupeetud teenetega näitleja-eesel on aasta tagasi raputanud maha Tartu tolmuga ja siirdunud pealinna. Teda oleks meile olnud hädasti vaja operetis „Kõrvelaul“ ja ooperis „Pajatsid“, sest Tartus eesleid rohkem pole. Aga see on juba kord Tartu saatus — pealinn pakub üle ja kõik paremad jõud rändavad „marjamaale“.

Suurima lugupidamisega

Karl Kalkun,  
Vanemuise teatri inspitsient.

Tartus, 5. märtsil 1936. a.

Villa- ja riidevabrik

# „Estonia“

Tartus, Lodja t. 10-a, telef. 10-05.

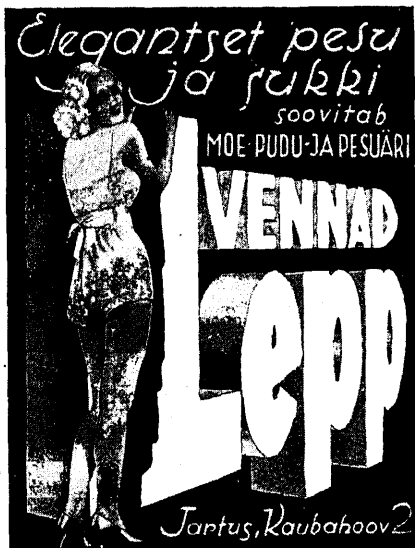
Abikontor Kivi tän. 1, telef. 58.

**V a l m i s t a m e:** moodsates mustri-  
tes kõrgevaliteedilist meeste- ja  
naisterahva ülikonna-, mantli-, kos-  
täümi- ja kleidiriiet välismaa k'garn  
lõngadest kui ka kodu- ja välismaa  
villast; loe-, vaiba-, käsilöö-, suka-  
ja kampsoni lõnga igas värvis.

**O s t a m e:** maalamba villa ja vahe-  
tame villast riieid, suurepäikaid ja  
vooditekke villade vastu.

En gros müük eriti soodsail tingimustel.

Elegantset pesu  
ja sukki  
soovitab  
MOE-PUDU-JA PESUÄRI



**LEPP**

Tartus, Kaubahoov 2

## LEDDO

**KREEM** on moodsaim ja parim  
iludusvahend, sisaldab D-vitamiini  
ja pehmendab nahka. On harul-  
daselt mõjuv nahapragunemise ja  
punetuste vastu.

Nõudke ka A./S. „Odori“ küünelakki,  
kulmuvärvi, huulepulki; lõhnaõlisid  
ja kõnivett; parimaid puudreid.

A./S. „O D O R“.

## A./S. „ODORI“

**kontoritarbed:**

tindid tuntud headuses,  
joonistustušid,  
kleepimisliimid  
klaasides ja tuubides,  
„Odori“ ja „Collapin“,  
koolivärvid  
on kõige paremad.



# EDV. WEYDE

## „TARTU VAHEMEES“

TARTU, KÜÜNI TÄN. 3.

Eesti vanim kohvikõrvetus  
kuuma õhuga ja koorekeste  
eraldamisega.

**KOHV • TEE • KAKAO**  
**PUUVILI** kuiv. jne.

### FOTO-ATELJEE

# H. RIEDEL JA H. EGGERT

## SUURIM JA MOODSAIM TARTUS



### ERIALA PORTREED JA LAVAVÕTTED

## ED. KLASMANN

TARTUS, KAUBAHOOV 22

Soovitab :

riidevärve, poonimisvaha ja  
igasugu teisi puhastusaineid



Jahutööstus „KULDTERA“ kaubamärk tagab nisupüülde ja rukkijahu kõrgemat kvaliteeti.

Müügil paremates toiduainete-kauplustes.

**Fa K. Ennus & Poeg,**  
Tartu.

Hea ja päsiiva  
aroomiga on

*Regina'*

*Eau de Cologne  
ja lõhnaõli*

*A/S. Prov. J. Lill — Tartu*

Pudu-, moe- ja teras-  
kauba ladu

Soovitame kõrgeväär-  
tuslikke kaupu võistle-  
mata odavate hindadega.

Müük suurel ja  
väikesel arvul.

**B. GENSS JA POJAD**

Poe ja Kүүni tn.  
nurgal Tartus.

Telef. 5-17. Asut. 1885.

Iga teadlik eestlane

ostab eesti ärist!

Paberid,  
papid,  
kirjutustarbed,  
postkaardid  
(pühiks ja tekstita)  
ostate odavaimalt ja  
suuremas valikus

**A. VINDI**

paberi- ja tapeediärist

„RÄPINA“

Tartus, Uueturu 9  
telefon 5-64.

Värve  
Puhastus-  
vahendeid  
Seepe  
Söögi-õlised  
Vürtse  
Poonimisvaha

soovitab tuntud headuses

**E. Günther**

Tartu, Kaubahoov 26.

Tallinn

Viljandi

A./S.

# TARTU PANK

---

---

ASUTATUD 1868. AASTAL.  
AKTSIAKAPITAL KR. 1.000.000.—

PEAPANK

TALLINN, KINGA 1.

OSAKOND

TARTU, SUURTURG 20.



TOIMETAB KÕIKI PANGAOPERATSIOONE

VÄÄRTUSTE VALITSEMINE

PAKKIDE HOIUKAMBER

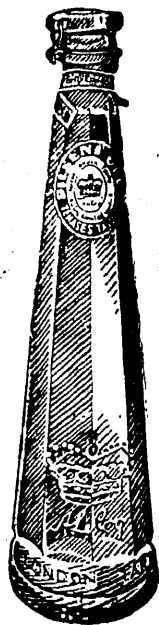
TERASLAEKAD



---

---

PANGAÜHENDUS LONDONIS:  
THE BRITISH OVERSEAS BANK LTD.



*Meie õlled  
ja  
karastusjoogid  
on alati  
esireas.*

*A. Le Coq  
Tartus.*

## **Jalgrattaid**

1936. a. mudelid, kroom-nikkel,  
suur saadetis kohale jõudnud.

PIKAAJALINE JÄRELMAKS.



**K  
M.** „Teater & Muusika“

---

**Küüni 6** Kõnet. 4-68  
Tartu.